

Felsőörsi Hírmondó

III. évfolyam 9. szám 1999. december

A képviselő-testület kiadványa

Ady Endre Karácsony

Harang csendül,
Ének zendül,
Messze zsong a hálaének,
Az én kedves kis falumban
Karácsonykor

Magába száll minden lélek.

Minden ember
Szeretettel
Borul földre imádkozni,
Az én kedves kis falumba
A Messiás
Boldogságot szokott hozni.

A templomba
Hosszú sorba
Indulnak el ifjak, vének,
Az én kedves kis falumban
Hálát adnak
A magasság Istenének.

Mínta itt lenn
A nagy Isten
Szent kegyelme sűgna, szállna,
Az én kedves kis falumban
Minden szívben
Csak szeretet lakik máma

Bántja lelkem a nagy város
Durva zaja,
De jó volna ünnepelni
Odahaza.....
De jó volna mindent, mindent
Elfeledni,
De jó volna játszadozó
Gyermek lenni.....

Ha ez a szép rege
Igaz hitté válna,
Óh, de nagy boldogság
Szállna a világra.....
Nem volna más vallás,
Nem volna, csak ennyi:
Imádni az Istent
És egymást szeretni....
Karácsonyi rege
Ha valóra válna,
Igazi boldogság
Szállna a világra.....

Kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog, békés új esztendőt kíván Felsőörs minden lakosának
A Képviselő-testület

A testületi ülésen történt

1999. dec. 1-én összeült a képviselő-testület, hogy soron ülésén fontos kérdéseket tárgyaljon meg. Először Riffer Jenő és Pallagi János DRV üzemigazgató jelenlétében a lejárt hitelességű vízórák cseréjéről volt szó.

A Fogyasztóvédelmi Felügyelőség csak olyan víz számlát fogad el az üzemeltetőktől, amelyet hiteles mérőórákon mérnek. A mérőket 4 évente ki kell cserélni. Felsőörs területén is folyik az órák cseréje. A DRV szakembereinek sok nehézséget okoz az, hogy vannak olyan vízóráknak, amelyekben szinte lehetetlen kicserélni az órákat. Ezeket a Bakonykarszt, a régi üzemeltető idején szerelték fel. Az akkori szabványoknak megfelelőek voltak, ma azonban már látszik, hogy használhatatlanok. Sikertelenül megtalálni a vízóráknak a gyártóját, és a DRV elhatározta, felveszi vele a kapcsolatot. Amennyiben vállalja a vízóracseréket, rábízják, amennyiben nem, sajnos ki kell azokat váltani vagy betonaknákkal, vagy olyan műanyag aknákkal, melyekből kiemelhető a vízóra.

Elkészült az Önkormányzat költségvetéséről a 3. negyedéves beszámoló.

A pénzügyi bizottság elfogadásra ajánlotta a testületnek, amit az el is fogadott. Az adatok megtekinthetők a Polgármesteri Hivatalban az ülés jegyzőkönyvének mellékletei között.

A 2000. évi vízdíjrendeletét a következő értékekkel fogadta el a testület:

Lakossági vízdíj: 125 Ft/m³ (1999-ben 121 Ft/m³ volt)
155 Ft/m³ (1999-ben 150 Ft/m³ volt)

A képviselő-testület a vízdíjon belüli költségeket úgy csoportosította, hogy a koncepció díjat 27 Ft/m³-ről 32 Ft/m³-re emelte, hogy egy olyan alapot képezzen, amellyel megalapozhatóak a különböző rekonstrukciók a rendszeren.

Elsőként a Fő utca acélvezetékének kicserélését határozták el a képviselők. Megegyezték a DRV képviselőivel, hogy költségbecslést végeznek e munkára, s megvizsgálják a legkedvezőbb feltételeket, ami alapján kicserélhető e vezetékszakas.

Elfogadták a képviselők a 2000. évi költségvetési koncepciót, ami a következőket tartalmazza:

1. Emlékpark, liget létesítése a Főkút környékén: 1 500 e Ft
2. Sportöltöző padlásterének beépítése ifjúsági célokra: 500 e Ft
3. Nyugdíjasklub számára helyiség biztosítása: 100 e Ft
4. Szálláshely Fejlesztési Támogatási Alap (Az 1999-ben befizetett idegenforgalmi adóbevétel 50%-a)
5. Kábeltvé-hálózat kiépítésére támogatás: 450 e Ft
6. 1 fő falugondnok éves bére: 900 e Ft
7. Csatorna-beruházás lebonyolítói díja a VeszprémBer RT-nek: 500 e Ft
8. Csatorna-beruházás tervezési díja a BESZT Kft-nek: 1 312 500 Ft
9. Csatorna-beruházás elindítása, önrész: 13 000 e Ft
10. Ravatalozó elektromos-áram ellátása: 500 e Ft
11. Vízvezetési rendszer kiépítésére tanulmányterv: 437,5 e Ft
12. Vízkárelhárítási védekezési terv készítése: 375 e Ft
13. Külterületi volt zártkerti ingatlanokon szabályozási terv készítésének elindítása: 1000 e Ft
14. Önként vállalt települési normatíva közbiztonság javítása céljából: 50 Ft/fő

A képviselő-testület kimondta, hogy a Csopak Tsz-től vásárolt 313/31. hrsz-ú terület telkei értékesítéséből befolyó bevételt külön számlán kell kezelni, melyet csak a telkek közművesítésére illetve csatorna-beruházásra lehet fordítani.

A Polgármesteri Hivatal, az Óvoda, az Iskola koncepciójában szerepel a Faluház épületének vakolása, tető - és csatornajavítása 1. 000 e Ft értékben, az óvodaépület bizonyos részeinek vakolása, 6 db ab-

lakcsere 1. 000 e Ft értékben, a termék padlóburkolatának szigetelése, felújítása 275 e Ft-ért.

Az iskolában a tetőt kell leszigetelni, és meszolni kell majd.

Az óvodában és az iskolában az 1100 főnél kisebb települések pályázati nyereményét a következőkre fordították:

Óvoda: automata mosógép, dolgozók munkaruházata, konyhai védőruha, mosdó ablak-cseréje, udvari fajtátekok, lego készletek, kerékpárok, riasztó berendezés, ablakra-ajtóra rácsszerkezet, tető és álmennyvezet szerelése, szerszámok, kenyérszeletelő, hajszárító.

Iskola: riasztó, kültéri világítás megoldása az épület körül, ebédlőbe székek vásárlása, terítők, 100 m²-nyi burkolat az udvarra, járdafelújítás.

A képviselő-testület döntött arról, hogy az Úttörő utcai telkekhez a villanyáramot a Múzeum melletti transzformátorról fogja – a régi vezeték felújításával – elvitetni. A beruházás költsége közvilágítással együtt: 8 172 087 Ft. Az összeget a csatlakozási szerződés szerint december 11-ig át kell utalni az ÉDÁSZ számlájára.

A képviselő-testület megbízta a polgármestert, hogy készíttesse el a „Csendvillai telkek” 17 részes telekosztását, művelési ág változtatását, kitűzését, hogy azok mielőbb értékesíthetők legyenek.

Az ÁNTSZ megkereste az Önkormányzatot a szemételep további sorsa miatt. Az Önkormányzat válaszában közli, hogy addig szeretné – kizárólag építési törmelék és töltésanyag elhelyezésére – használni a szemételepet, amíg az be nem telik, hogy utána elkezdődhessen a terület rekultivációja.

A képviselő-testület – Dr. Józsa János gyermekgyógyász megkeresése után – úgy döntött, hogy nem kívánja bérbe adni rendelőjét.

A képviselőtestületet megkereste a Csopak Tája Tsz, és felajánlotta anyagi segítségét egy helytörténeti vetélkedő megszervezéséhez. Az Önkormányzat felkérte a Felsőörsért Közalapítványt, hogy szervezze meg a vetélkedőt, s ehhez 50 e Ft-ot biztosít (ez esetben a Tsz támogatása is ugyanennyi lesz).

A testület 10 ezer Ft támogatásról döntött a veszprémi városi tűzoltóság számára gépjárműfecskendő beszerzésére benyújtott pályázatához.

Az elmúlt ülés óta történt

A polgármester beszámolt a következőkről:

- az ÉDÁSZ RT-től közvilágítási leltárt kért az energiatakarékos közvilágítás átalakításának költségbecsléséhez
- a Környezetvédelmi Minisztérium ellenőrizte a „Geológiai csoda” munkálatait, az első ütemet elfogadta és 2 500 e Ft-ot átutalt az Önkormányzat számlájára
- november 6-án a „Három Szombat” 3. alkalmán társadalmi munka folyt az Emlékpark megvalósítása céljából

- a település képviseltette magát Balatonalmádi-ban a hóvédelmi felkészítésen
- befizették a 117/3-as Úttörő utcai telekárát, valamint a 117/14-est is
- aláírta a polgármester és a jegyző a Csenvillai telkek Adásvételi szerződését Gubicza Ferenc elnök úrral
- a BEFAG faültetéshez feketefenyő csemetéket ad ifj. Szántó László közbenjárására (most már csak tavasszal hozzuk el őket)
- Felsőörs átkerült vízvédelmi szempontból az 5-ös kategóriából az I-be (ez nagy előnyt jelenthet a csatorna – pályázat elbírálása szempontjából)
- A nagy hóesés idején Vass Zsolt és ifj. Horváth Géza is tisztította az utakat és járdákat az Antal Kft mellett
- Rásky Ervin elkészítette a Főkút-i Millenniumi Emlékpark költségvetését

Honfoglalás és államalapítás

"Lángod lobog! Egy nemzet táplálja,
Meggyújtván egy ezredév nyomán,
S elmerengő szívvel körül állja,
Mint szent berkét élte hajnalán.
Nem a sejtés, mi lelkét ihlette,
Jós ígéje abba nem vezet;
Múltba néz most, mely el van temetve
Te napod van ma: emlékezzet!"

/Vasary Béla: Ezredév/

A névtelen történetíró Anonymus négyszáz évvel a honfoglalás után a "Gesta Hungarorum" (Magyarok tettei) c. munkájában megyénk elfoglalásáról leírja, hogy a Szalók nemzetségbe tartozó Ösbő és Óse kapitányok hadai egészen Pét-mezejéig nyomultak, majd onnan Veszprém váráig, ezt követően pedig Vasvárig, majd vissza a Balatonhoz vonultak. "Aztán tovább lovagolva a Balaton vize mentén Tihanyhoz értek. Majd miután a népeket ott meghódították - tizenegyednapra újra bevonultak Veszprém várába". Tihany körzetéből - a Balaton északi partvonalán vezető ősi útvonalról - akárcsak ma, kizárólag a Csopakról, illetve Lovasról északra vezető utakon lehetett Veszprém váráig eljutni.

Ha hihetünk Anonymus leírásának, úgy Ösbő és Óse kapitányok hadai ekkor érheték el először a mai Felsőörs térséget. Hogy melyik honfoglaló törzs szállhatta meg a vidéket? Nem tudhatjuk.

A régészeti leletek azonban egyértelműen bizonyítják, hogy falunk környéke lakott volt. Így: - a Pesze - dűlőben, a Vakola - dűlőben, a Középsokon kerámia töredékek kerültek elő.

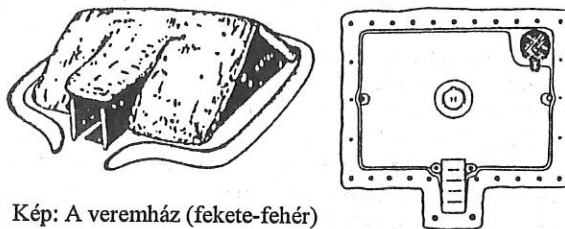
- A Kis-hegyen 1937-ben Berta Károly szölejében egy X. századi lovassír maradványai; 11 db ezüstveret lószerszámról és 8 db ezüstpityke, melyet a veszprémi múzeum őriz.

Ettől nem messze négy sírt találtak, melyekből 2 db árpádkori karperec és "S"-végű hajkarika került elő. A vidék későbbi neve - Örs királyi föld - azt a hitet táplálja, hogy a 7 honfoglaló vezér között szereplő Örs vezér szállásterülete volt ez a térség.

Az államalapítás koráról keveset tudunk. Valószínű a Kolon /Zala/ várispánsághoz tartozott községünk. A leg-

korábbi forrás 1269-ben Örs, 1272-ben Örs falu-villaként említi. Ez a település is-hasonlóan Magyarország más középkori falujához - számos kicsiny házcsoportból állt, melyek viszonylag nagy területen szétszórva, lazán kapcsolódtak egymáshoz.

A korabeli falvak szórt rendszerűek, vagyis rendezett utcák nélküli települések. A házak sok vonatkozásban megőrizték a korábbi jurta egy-két elemét, mint a ház közepén kialakított szabad tűzhelyet. Mellettük már megjelentek a kemencék is a ház egyik sarkában. A házak falát nádából, gallyakból fűzték össze és sárral tapasztották be. Néhány lépcsőfokon lehetett lejutni a lakóterbe.

Kép: A veremház (fekete-fehér)

Ez a korai XII.-XIII.-századi Örs falu is három házcsoportból állhatott. Néhány ház állt a mai Felsőörs helyén is - középpontjában a kicsiny, torony nélküli templommal és körülötte a temetővel (a mai prépostsági templom helyén). Egy km-rel távolabb egy kis magaslaton, (melyet Horhnak hívtak) a mai Miske-tetőn épült fel valószínű lakótorony formájában a későbbi birtokos család vára. A harmadik a mai Alsóörs temploma körül alakult ki. Falunkat egy 1318. dec. 16-án keltezett oklevél nevezi először "felső Örs falunak". A közelében működő kőbányák miatt neveztek még Kővágóörsnek (Kuvagours) is.

A XI és XII. századokban Örs falu egyöntetűen királyi és királynéi birtok volt. Lakói kezdetben kizárólag a királyi és királynéi udvarnok alárendelt, csak annak adózó-szolgarendű-udvarnokok, tárnokok, szakácsok, szőlőművelő vincellérek, lovászok voltak. A hely és dűlőnevek egyaránt azt bizonyítják, hogy az itt élők ekkor már magyar nyelvűek.

Az Örs nevű királyi birtokból - először a veszprémi Szent Mihály egyház kapott földeket.

I. Szent László király korából származó oklevélben írja János, veszprémi püspök a Barnabás királyi jegyző és Gug bakonyi ispán határjárásáról: "Ursy faluban az egyháznak van erdeje és nagy közös birtoka, vannak harangozók, vincellérek...." Valamikor ez időtájt került Felsőörs földjébe az a kincs lelet, melyet Kövess Györgyné birtokán fordított ki az ekevas. Az első olyan adományt, melyet egyházi személy ajándékozott a Szent Mihály székesegyháznak 1131-ből ismerjük:

"Én Fila, örökösök hiányában a királytól engedélyt kaptam, hogy javaimról rendelkezem. Örs nevű birtokomat, rabszolgákkal és szabadokkal, házakkal és szőlőkkel együtt Szent Mihály monostorának adom..."

Örs királyi falu földjeiből világi birtokos is kapott adománybirtokot, mégpedig a Ratold-nemzetség. Ratold lovag Könyves Kálmán feleségének kíséretével érkezett Magyarországra, s valószínű fia, Buhna ispán és családja kapta örökségül falunkat, akik később Örsinek nevezik magukat. Buhna ispán és fia Ugra ispán 1130 körül kezdi építtetni a Miskepalotát. Miske, Ugra ispán unokája lehetett, s valószínű az ő apja, Örsi Belus kezdte építtetni a templomot, melynek építéséről monda is maradt fenn, s amelyet Körmendy József prépost úr jegyzett le:

A felsőörsi templom Herkules- csomói

A XII. század végén (1200 körül) az Örsi család építtette az örsi (ma Felsőörs) prépostsági templomot. A román stílus motívumait (félkörívek, oszlopok, emberi és állati alakok) külföldi mesterek vezetésével magyar kőfaragók készítették. A helybeli Öreghegy nemrég megnyitott kőfejtőjéből hozták a vöröskő sziklákat, melyek a mesterek kalapácsa és vésője nyomán szebbnél szebb figurákká, alakokká formálódtak.

Munkájukat nap-nap után feszült figyelemmel szemlélte az uraság fia, Miske. Az öreg kőfaragó mester éppen a kapubejárat oroszlánjának sörényén dolgozott, amikor Miske úrfi hirtelen madzagot rántott elő a zsebéből, és hurokra kötve odatartotta a mester elé mondván: "Tamás mester, ha maga olyan híres kőfaragó kössön ilyen hurkot a köre is." És odadobta a madzagot a mester elé. Aki, mikor ezt meglátta, dühbe gurult, hirtelen egy darab követ kapott föl, és a szaladó fiú után dobta, de nem tudta eltalálni. Erre a fiú kinevette. - De ezután nem mert odamenni hozzájuk, hogy nézze, bámulja munkájukat.

Már elmúlt egy hónap, amikor Tamás mester meglátta az arra ólálkodó fiút és intett neki: "Gyere ide, mutatok valamit!" A kis Miske nem mozdult, hanem csak visszakiáltott: "Nem megyek, mert megver. A múltkor is utánam dobta a követ." Nem verlek meg, szólt vissza az öreg. Gyere csak, mutatok neked valami szépet. Erre a kislegény bátorságot vett, és odasomfordált a mesterhez. Aki nagy diadallal mutatta meg neki a csomóra kötött oszlopot mondván:

"Látod én csomót kötöttem a köre, ahogyan te kívántad, de most te oldd fel ezt a csomót." Erre a gyerek elszégyellte magát, és csak ennyit mondott: "Ezt én nem tudom."

Tamás mester azután maga mellé ültette a kis Miskét és elmagyarázta neki: "Nézd fiam ezt Herkules csomónak hívják a perzsák, és azt jelenti, hogy rossz szellemet, az ördögöt meg lehet fékezni, le lehet győzni. Ezt te is meg tudod csinálni, próbáld csak meg." Sok turista nap -nap után szemléli e csomókat, és közülük többen megpróbálják legyőzni magukban a rosszat.

Örsi Miske emlékét ma is őrzi a felsőörsi határban a "Miske-palota" nevű hegyorom a Séd völgyében az "Úttörő tábor" fölött.

Folytatás a templomépítő Miske családról az Árpád-kor végéig következő számunkban.

Rásky Mihályné
tanár

Az óvodavezető köszöni az egész éves támogatást a következőknek:

- Providencia Biztosító – 100 e Ft
- Szabó Pálné – télapócsokik Mikulásra
- Scharf apuka: tornacsúszda
- Tomkóné, Vighné, Szalai nagymama: gyümölcsstea
- Berta mama: írólap, színezők
- Szabó Zsolt: üvegezés, üveglap
- Kránitz apuka: ajtójavítás
- Kránitz nagypapa: fafűrészelés

- Szántó apuka és nagypapa: fenyőfa, farönkök vágása, felállítása
 - Pejó apuka: ablakokra, ajtóra védőrács
 - Czotter anyuka: függönyvarrás, nagybácsi: mosógép-bekötés, szerelés
 - Horváthék rendszeres zöldség-, gyümölcs hozatal
 - Vigh apuka: ablakcsere, festések, bútorfestés
 - Somogyiék, Bertáék, Somlaiék, Back Marika néni, Szalaiék, Vargáék, Pillerék: gyümölcsök
 - Kocsor apuka: asztal-készítés, szék-javítás
 - Csikász, Szilágyi apuka, anyuka: fűkaszalás, gereblyezés, kerékpárút ásása
 - Dobos apuka: babaház-javítás
 - Szalai apuka, és nagypapa: villanszerelés, termosztátszerelés
 - Aschenbrenner apuka: szőnyegtisztítás
 - Tislér család: teknős gondozása, ágyhuzat varrás, öltözőzsákok megvarrása
 - Borbély apuka: tornaszer-javítás
 - Vejmolá apuka: technikai berendezések javítása
- Elnézést kérek, ha valaki kimaradt a felsorolásnál, néha sajnos előfordul, a segítők nagy száma miatt. Mindenkinek köszönjük önzetlen segítségét.

Orbán Csilla
vez. óvónő

A településről írták:

XI. 10. Felsőörsön is megemlékeznek az ezredfordulóról

XI. 10. Süllyedő utca Felsőörsön (A Csalogány utcáról.....)

Tájékoztató

A Veszprém Megyei Munkügyi Központ Balatonalmádi Kirendeltsége 1999. December 13-tól jelenlegi helyéről (Balatonalmádi – Városháza) elköltözik.

Új címünk: Balatonalmádi, Rákóczi u. 43. I. emelet, a Balatonalmádi Fórum áruház mögött, a KHT épületében.

Az Ügyfélfogadási idő változatlan marad.

Hétfő:	8-14 óra
Kedd:	8-12 óra
Szerda:	8-14 óra
Csütörtök:	8-12 óra
Péntek:	8-12 óra

Veszprém Megyei Munkügyi Központ
Balatonalmádi Kirendeltsége

Gólyahírek:

1. Tóth Donát (Szülei: Szalai Gabriella – Tóth Zsolt)

2. Varga Renáta (Szülei: Bacsák Krisztina – Varga László)
3. Pálffy Anita: (Szülei: Pálffy Zoltán - Varga Brigitta)

Köszönjük Tánics Ferencnének, Csóka Lászlónénak, Müller Ilonának és Terebesi Györgynének, hogy virágokat hoztak a Hivatal szebbé tételére.

A Felsőörsi Hírmondó 1999 novemberi számának – A két ülés közt történt – rovat végén olvastam, hogy a gazdabolt és az óvoda között lévő kőkerítés bizonyos helyeken leomlott. Aggódva vizsgáltuk meg ezt a kerítésszakaszt, de megnyugodtunk, hogy ezen a részen, melyet még néhai Müller tanácselnök idejében a község rendbe hozott, nincs omlás. Az omlás, amely úgy 8-10 éve mindig omlik egy kicsit, jóval hátrább a gazdabolt mögött található. Igazán örülünk, hogy a gazdabolt egy jó tájékozási pont, de a precíz fogalmazás is hasznos dolog. Hogy segítsen az omlás okának kiderítését, véleményem szerint az elháríthatatlan környezeti tényezők mellett, a legfőbb ok a jó gazda gondoskodásának és a TMK. nak/tervszerű megelőző karbantartás/ több évtizedes hiánya. Ezen módszert azért alkalmazzák, hogy csökkenteni lehessen a ráfordításokat a védendő tárgy megóvása mellett.

Nagy Csaba

1999. XII. 31-ig 12 500 forintért kapható a MATÁV egyéni telefonvonal. Így több mint 20 000 forintot takarít meg, ráadásul a vonal mellé kedvezményes áru telefonkészüléket is vásárolhat most csak 2750 forintért.

Az akció során üzletkötőnk felkeresi Önt otthonában, megválaszolja kérdéseit és segítségére lesz a megrendelés lebonyolításában.

Tóth Gyuláné
üzletkötő
Tel.: 87/433-496

A Millenniumi Emlékparkról

1997-ben 480 ezer Ft-ért megvásárolta az Önkormányzat a Főkút környékét a Csapok Tája Tsz-től (mert elődei ez irányban adás-vételi szerződéssel megegyeztek a TSz-szel).

Felsőörs különleges természeti adottságokkal rendelkező területe régen állatok itatására szolgált, mint jelzi azt a gémeskút - maradvány az előtte lévő betonvályúval.

Ma már nincs ilyen funkciója, igazából hosszú idő óta semmire sem használták.

A források, kutak, csobogó, az árnyas fűzfák a zöld környezet sok fejtörést okozott már a település lakosainak. Mít is lehetne vele kezdeni?

Az előző képviselő-testületben már megfogalmazódott az "Emlékpark, pihenőpark" feladat kialakítása, ezért 2,5 éve elkészült a terv is. Időközben keresték a testületek a megoldást, hogyan valósítsák meg e tervet. Fölmerült a lehetőség, hogy vállalkozó venné meg, tenné rendbe, és a pihenésre alkalmas hely mellett virág - és ajándék üzletet nyitna a szélén, de végül semmi sem lett az ötletből.

Lipóczi István a kezdet kezdetén támogatta a tereprendezeit, és csobogók, medence felajánlásával próbálta segíteni a megvalósulást.

A Közalapítvány is fölkarolta az Emlékpark ötletét, így a jelenlegi képviselőtestület a 2000. évi koncepciójába 1,5 millió Ft-ot be is tervezett a cél megvalósítására.

Rásky Ervin terve tükrözi a testület elképzelését: emlékpark díszkúttal, színpaddal, sok-sok fával, bokorral, virággal.

A források vizét vöröskövel kirakott mederben vezetnénk le a patakba, a gémeskutat följújtánánk, padok, asztalok szolgálnának pihenőhelyül. A játszótér felől és az É-i oldalról (a Fő utcáról) murvás, fakeretes lépcsőfokok, gyalogösvények hálóznak be a területet és ott állna a díszkút (egy nagy vöröskő, melyről szivattyúval fölnyomott víz csörgedezne le), mely a 2000. év emlékhelye lenne.

Rásky Ervin szép bokrokkal, tujákkal, fákkal képzelte el beültetni a területet, melyek illenének a már ott álló öreg fűzfákhoz is.

Szabadtéri színpad is található a tervben, mely kiváló lehetőséget biztosítana a különböző programok megrendezésére.

Az autósokat a Hóvirág utcában parkolóknak várják.

Nagyon sok munkát és pénzt igényel e terv megvalósítása, és a képviselő-testület tudja, hogy a falu lakossága nélkül sose készülhet el az Emlékpark. Ezért kérünk mindenkit, aki szíven viseli településünk jövőjét, jöjjön, és segítsen munkával, adománnyal az Emlékpark kialakításában.

Szalai János
telep. biz. elnöke

Tisztelt Adófizető Lakosok!

Felsőörs Önkormányzatának képviselő-testülete 1999. december 1-i ülésén megalkotta jövő évi gépjárműadó és helyi adóbevételeit. Az alábbiakban tájékoztatjuk Önöket adónemenként az egyes változásokról, az adó mértékéről és azok befizetési határidejéről:

1. Gépjárműadó (24/1999. sz. önk. rendelet):

A képviselőtestület a gépjárműadó mértékéről szóló idei rendelkezéseket megfelelőnek tartotta, ezért

jövőre is az ideivel megegyező adómértékeket állapított meg. Eszerint az évi adótétel az adóalap minden megkezdett 100 kg-ja esetén:

a, amennyiben az adóalap legfeljebb 1000 kg: **600 Ft**
b, amennyiben az adóalap 1000 kg felett van, de legfeljebb 1500 kg: **700 Ft**

c, amennyiben az adóalap 1500 kg felett van: **800 Ft**
A motorkerékpár, a lakókocsi, a lakóautó és a sátras utánfutó adója: **2000 Ft/év.**

Fizetési határidők: I. félév: március 15.

II. félév: szeptember 15.

2. Építményadó (25/1999. sz. önk. rendelet)

A képviselő-testület az ideai adómértékeket megfelelőnek tartotta. Eszerint - lakás és garázs esetén a hasznos terület után: **120 Ft/m²**

- egyéb nem lakás céljaira szolgáló építmény esetén az építmény hasznos területe után **600 Ft/m²**, a gazdálkodó szervezet (PTK 685.§. c. pont) tulajdonában lévő építmény esetében az építmény hasznos területe után: **200 Ft/m²**.

A vezetékes ivóvízhálózatához nem csatlakozó építményekre megállapított kedvezményes adómérték megszűnt, viszont az ilyen építmények adóját az adóhatóság legfeljebb 60%-kal mérsékelheti magán-személy kérelmére.

Az adómérsékelés lehetősége megnyílt azok számára is, akik nem szilárd burkolatú közutat javítanak, vagy ilyen beruházás céljára befizetést teljesítenek.

A rendeletbe kommunális mentesség került az alábbiak szerint:

"1./ Ha magánszemély olyan kommunális beruházást hajt végre, amelynek eredményeképp szilárd (kő, beton, aszfalt) burkolatú közút, ill. közterületen lévő járda épül, vagy ilyen beruházás céljára befizetést teljesít, akkor a saját beruházás számlával igazolt ellenértéke a beruházás befejezésének évében, illetőleg a befizetés támogatással csökkentett összege a befizetés évében levonható az Önkormányzat által megállapított, az adott évben esedékessé vált építményadóból.

2./ Ha az építményadó éves összege nem éri el az 1./ pont szerint levonható összeget, a levonási jog a megnyíltát követő négy naptári évben esedékes építményadóval szemben érvényesíthető".

A képviselőtestület a helyi szinten megállapított mentességeket továbbra is fenntartotta.

Fizetési határidők: I. félév: március 15.

II. félév: szeptember 15.

3. Telekadó (26/1999. sz. önk. rendelet)

A testület az ideai adórendeletet - néhány kisebb súlyú rendelkezéstől eltekintve nem módosította.

Jelenlegi adómérték: **10 Ft/m²**

Mentességek:

- A beépített belterületi teleknek az építmény rendeltetésszerű használatához szükséges mértéke Felsőörsön: **700 m²**

- a teleknek az 1800 m²-en felüli része

Fizetési határidők: I. félév: március 15.

II. félév: szeptember 15.

4. Idegenforgalmi adó (27/1999. sz. önk. rendelet)

A képviselőtestület az adó mértékét **150 Ft**-ban állapította meg személyenként és vendégéjszakánként.

Az Önkormányzat a 2000. évben idegenforgalmi adóként befizetett bevétel 50%-át elkülönítetten kezeli, melyből Szálláshely Fejlesztési Támogatási Alapot hoz létre.

Az alapból az adó beszedésére kötelezett pályázat útján kérelmezheti legfeljebb az általa 2000. évben ténylegesen befizetett idegenforgalmi adó 50%-ának megfelelő összeg kifizetését, amennyiben elmaradt helyi adótartozása nincsen, és számlával igazolja szálláshelye fejlesztését jelentő munka elvégzését.

Pályázatok benyújtásának határideje: 2001. május 31-e.

Pályázatok elbírálása Felsőörsi községi Önkormányzat Településfejlesztési Bizottsága jogosult, döntését az elvégzett munka értékelésétől függően mérlegelési jogkörében hozza meg.

Az Önkormányzat a 2000. évben idegenforgalmi adóként befizetett bevétel 10%-át a Felsőörsi Vendégfogadók Egyesületének adja át.

A beszedett adót a beszedésre kötelezettnek a beszedést követő hó 15-ig kell az adóhatóságnak bevallania és megfizetnie.

5. Iparüzési adó (28/1999. sz. önk. rendelet)

A képviselőtestület az adó évi mértékét az adóalap 1,8 %-ban állapította meg, tekintettel arra, hogy jövőre már az anyagköltség teljes összegével csökkenthető az adó alapja.

Továbbra is adómentes a piaci értékesítés és az ideiglenes (alkalmi) jelleggel végzett iparüzési tevékenység.

Amennyiben az adó alanya legalább 10 millió Ft-os beruházást hajt végre, úgy a beruházás végrehajtásától számított második év december 31-ig 50%-os kedvezmény illeti meg. Ugyanilyen mértékű kedvezmény illeti meg a kezdő vállalkozót is.

A vállalkozó adóelőleget köteles fizetni féléves részletekben március 15-ig, illetve szeptember 15-ig. Az iparüzési adót 2001. május 31-ig kell bevallani és megfizetni.

A rendeletek a Polgármesteri Hivatal földszinti hirdetőtábláján ki vannak függesztve.

Kérdéseivel, észrevételeivel keresse Csóka Lászlóné adóügyi főelőadót.

Adóhatóság

Szenvedélybetegség és az alkohol- függőség (Gyógyító kiutak)

Minden tekintetben romboló az a köztudatban immár igen mélyen beágyazó tévhit, amely szerint a droghasználat, az első próbálgatások és egyedi (vagy csoportos) kísérletezésektől kezdve „életfogytiglanig” nem más, mint egy átkos drogsodródás, hogy drogok rabságából nincs kiút.

Ugyanakkor igaz, hogy a drogfüggőség, mint minden egyéb más szenvedélybetegség, a klinikai kezelése egyik legkínosabb és legnehezebben járható útja mind a beteg, mind annak segítői számára. Igaz az is, hogy a már „drogtiszta” esetek egy bizonyos százaléka a kezelést követő első két évben ki van azon veszélynek téve, hogy visszaesik vagy az eredeti, vagy más szenvedélybe.

A szakmai tapasztalat azt sugallja, hogy a drogfüggő személyek - éppúgy, mint az alkoholisták - az éveken át tartó narkózis során olyan személyiségbeli torzulásokon mennek át, hogy kezelésük gyakran reménytelen. Ehhez társulnak a szenvedélyek és a drogfogyasztás etikai problémái is mely lényegében az alkotmányos (alanyi) szabadság és a kábítószerfogyasztás ellentmondásos viszonyából erednek.

Az elmúlt évtizedekben a klinikai és egészségpszichológiai, valamint a szociális munka számos módszerét fedezte fel és kísérletezte ki a szokások, szenvedélyek és függőségek kezelésére. Különösen fontos megemlíteni a 60-70-es években létrejött *önsegélyező* betegek és érintettek mozgalmát, amelyek élén éppen a legkülönbözőbb szenvedély betegségektől károsult személyeket, csoportokat és családokat találjuk. Az alkohol- és drogfüggőségből való „gyógyító kiutak” olyan sokaságát és változatosságát fedezik fel folyamatosan, amelyeket a klinikai pszichiátria mindeddig nem ismert, nem is alkalmazott, sőt ellenezett is. E módszereket az emberiség már ősidők óta ismeri, csak zaklatott posztmodern társadalmunkban nyilván „feledésbe” rejtett. Nézzük egynehányat ezekből:

Önmegfigyelés. Szakemberek ajánlása szerint a szenvedélybetegnek, vagy a továbbiakban megnevezett „áldozatnak” ún. viselkedésnaplót kell vezetnie, amelyben minden egyes függőségi gondolatát, vágyát, tevékenységét bejegyzni mindazon körülmények rövid leírásával, amelyek a szenvedélyérzését kiváltotta. Erre azért van szükség, hogy a szenvedélyt kiváltó körülményeket és ingereket (eseményeket, gondolatokat, érzéseket) a későbbiekben át lehessen tanulmányozni és azok felett ellenőrzést bevezetni.

Önszervezés családi és társadalmi segítséggel. A drogfüggő „áldozatnak” nyilván segítségre van szüksége, hogy stressz- és válsághelyzetekben pozitív megküzdési stratégiát tanuljon, gyakoroljon és azokat az automatikus, mechanikus szokás szerint alkalmazza. Az ilyen „betegnek” lazítási (légzési, mozgási) készségek rendszeres gyakorlására és elsajátítására van szüksége, amelyek segítségével megküzd a szenvedélyének, vagy éppen elvonási tünetei-

nek rohamával. Az „áldozat” segítséget igényel annak érdekében, hogy a „hétköznapi” életmódján és szokásain változtasson. Ki védi meg a „beteget” és családját a romboló befolyástól? Ez a feladat elsősorban a szülők feladata, de feladat hárul a társadalomra is a különböző civilszervezeteken keresztül. Az önkormányzatok is sokat tehetnek a veszélyeztetett helyzetek és személyek felderítésében, s ha szükséges, hatósági intézkedések bevezetésével.

Alternatív (pótcselekvések-pótélvezetek) feltárása, gyakorlása, szoktatása. A szenvedély- és kényszerszokásoktól való megszabadulás egyik legfőbb buktatója az, hogy az „áldozat” szokási repertoárjában nincsenek jelen alternatív póttevékenységek, amelyeknek örömhozama legalább annyi, netán több, mint a rászakott droghasználatnak. Az önszegélyező csoportok immár évtizedes tapasztalata azt sugallja, hogy az ún. pozitív erősítési (jutalmazó) tényezők felderítése sorsdöntő lehet az egész gyógyulási - javulási folyamat meghatározásában.

A „visszaesés” megelőzése. Az „áldozatok” túlnyomó többsége aránylag gyors, és hatékony ellenállást bizonyít a szokványos drogozással szemben. Erős dohányosok, súlyos alkoholisták és drogosok sokszor hetekig „szárazak” képesek maradni, de elégséges egy látszólag enyhe stresszhelyzet, amikor ismételt „teljesen bepörögnek” Ez sokszor évekig tartó kihalás, mind az „áldozat”, mind környezete számára. (Erről gyakorlati tapasztalataim vannak, lévén eres dohányos vagyok.)

A magányos életet élő emberekkel való törődés. A szenvedélybetegség „gyógyítása”, a káros szenvedélyre való rászakás, és attól való megszabadulás nagymértékben függ a „betegtől”. De sokat tehet a társadalom, a szűkebb családi együttes is. Magunkba zárkozva, egymás problémáira közönyösen reagálva élünk, s ha történetesen nekünk adódnak gondjaink, akkor tapasztaljuk, hogy ez a közöny „visszaüt”, senkinek sem fontos, hogy mi lesz velünk, megoldódnak-e a gondjaink. Pedig sokszor elég lenne egy mosoly, egy kézszorítás, az őszinte érdeklődés, ami mindenkinek erőt ad. Még a legnehezebb akadályokat is könnyebben vesszük, ha mások bizalmát, figyelmét tudjuk magunkénak. Ennek a hiánya jelenik meg a többi hangsúlyos problémakörben is, hisz gyanítható, hogy a kiüresedő emberi kapcsolatok felelősek a sok partnerkapcsolati zavarért, a családi élet konfliktusaiért, és a házassági krízisekért. Vallom, nincs olyan emberi kapcsolat, amit őszinteséggel, odafigyeléssel, emberséggel tartalmasabbá, mélyebbé, harmonikusabbá tenni ne lehetne.

Egészségesebb életmód. megválasztása és kialakítása. Ma az a nehéz feladat áll előttünk, hogy eldöntsük, mi lehet leginkább hatással az egészségünkre. Szakemberek együttes véleménye szerint a betegség kialakulásának a megelőzése. Ma már tudományosan is megfogalmazott tétel, hogy az egyik legjobb *betegség-megelőzés*, az egészségesebb életmód, a megfelelő testmozgás, a dohányzás, a kábítószeres, az alkohol okozta károsodások kivédése. De az igazi egészséghez több kell, mint csupán fizikai egészség, kell néhány szellemi tényező is. A tudományos tanulmányok feltártak több ilyen tényezőt. Íme: „Olvas sokat, utazz, menj el kulturális eseményekre, tanulj, járj el valamilyen klubba, és légy aktív tagja valamilyik szakmai együttesnek. Csinálj annyiféle dolgot, amennyit csak lehet. Kapcsold ki a tévét, iratkozz be egy tanfolyamra” stb. A tudósok úgy gondolják, hogy ezek a tevékenységek nemcsak felemelő hatással vannak a lélekre, hanem az agyban is új kapcsolatokat hoznak létre.

Kortárs-segítő mozgalom. Sok fiatal hiszi azt, hogy semmit sem lehet tenni a káros szenvedélyének csökkentése,

illetve megszüntetése érdekében. Vannak olyanok is akik saját negatív magatartásuk kialakulásáért másokat okolnak. Igaz, hogy sok fiatal amikor egyedül van nem „kever bajt”, ha viszont csoportban vannak, akkor lehet, hogy ostoba és veszedelmes dolgokat művelnek, amivel felhívják magukra a figyelmet. Számos példa igazolja, hogy a tizenévesek italozása, agresszivitása, drogozása, dohányzása megfékezhető lenne, (lehetne) ha a környezetük, a szülők jobban figyelnének gyermekeikre, ha a jó szándékú „tisztá” barátok pozitív befolyással bírnának a „beteg” társaikra.

Felsőörs, 1999 november 30.
Dr.Panyor Mihály
az eü. és a szoc.biz.tagja

A Polgármesteri Hivatal felhívja az ebtartók figyelmét arra, hogy kutyájukat **tartsák elkerített helyen** vagy amennyiben ez nem lehetséges, **kössék meg**.

Aki kutyáját a község belterületén szabadon kóborolni hagyja vagy póráz nélkül vezeti, szabálysértést követ el, s ellene a Polgármesteri Hivatal eljárást fog indítani.

Kérjük az ebtartókat, hogy segítsék a település rendjét azzal, hogy jószágaikat a szabályoknak megfelelően tartják.

Polgármester

Eldőlt az Úttörő utcai telkek villamosításának kérdése

Felsőörs Önkormányzata már évekkal ezelőtt megvásárolta az Úttörő utca mögötti területet a TSZ-től, hogy ott közművesített lakótelkeket alakítson ki és értékesítsen. Az idei évben elkelt az utolsó telkek is, elkészült a vízhálózat, az útalap. Az önkormányzat pályázott és 1,7 millió Ft-ot nyert a villamos hálózat kiépítéséhez, ami a tervek szerint a Csendvilla utcai transzformátortól kiindulva az Úttörő utcán keresztül látja el árammal a 28 db lakótelket.

Időközben telektulajdonosok kérésére elindítottuk a "Bárókertek" (Hrsz. 068/2-068/48) belterületbe vonását is az Általános Rendezési Terv (ÁRT) szerint, ellenkezve a terület kiváló termőhelyi adottsága miatt tiltakozó Földhivatallal. Ez a belterületbe vonás csak úgy történhet meg, ha a tulajdonosok a szükséges közműveket (út, víz, villanyvezeték stb.) kialakítják és a Földhivatal is engedélyezi a művelési ág megváltoztatását. Így vetődött fel a gondolat, hogy fogjon össze az Önkormányzat és telektulajdonosok a villanyhálózat megépítésében. Új terveket készítettünk, amely szerint az Antal tank felől a "Bárókert"-i telkek áramellátásával együtt oldanánk meg az Úttörő utcai telkek villamosítását. Ezzel a "Bárókert" egy lépéssel közelebb kerülhetne a belterületben vonáshoz, másrészt a Úttörő utcai telkek áramellátása is ésszerűbb lenne.

Szeptemberi ülésünkön a megjelent telektulajdonosok támogatták a javaslatot azzal, hogy végleges döntés csak a költségek ismeretében hoz-

ható. A költségeket a december 1-i testületi ülésen ismertette a polgármester asszony, amikor kiderült, hogy az I. változat (a Csendvilla utca felől) 8,1 millió Ft-ba, a II. változat (a Bárókertek felől) 11,0 millió Ft-ba kerülne. Ez a megoldás a 20 kV-os vezeték és a transzformátor költségét megosztva a 46 Bárókerti és a 28 Úttörő utcai telek között (114.000,- Ft telkenként) túl drágának bizonyult. A tulajdonosok a költségek rájuk eső részét nem vállalták, hangsúlyozva a belterületbe vonás megvalósulásának bizonytalan idejét. Az Önkormányzat így az I. változat mellett döntött.

A Bárókertek belterületbe vonási ügye azonban nem került le a napirendről, a Földhivatal döntését megfellebbeztük, továbbra is az eddigi határozatainknak és az ÁRT-nek megfelelően szorgalmazzuk, hiszen a felsőörsieknek itt lesz lehetőségük telekalakításra és építkezésre. Reméljük majd a villanyra és többi közműre is sikerül a későbbiekben összefogással megoldást találni.

Csóka Ferenc
alpolgármester

Felhívás!

A Polgármesteri Hivatal felhívja az ingatlantulajdonosok figyelmét, hogy kötelesek az ingatlanuk előtti járdaszakasz hótól, jégtől való megtisztításáról gondoskodni.

"Az ingatlanok mentén lévő járdaszakaszok ill. gyalogosközlekedésre szolgáló gyalogút (járda hiányában 1 méter széles területsáv) tisztán tartási kötelezettsége az ingatlan tulajdonosának (kezelőjének, használójának) feladata" (6/1998. II. 24. sz. rendelet 4. §.)

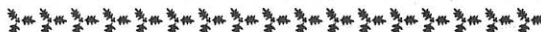
Kérjük, hogy a rendkívüli hóhelyzet idején a közlekedés biztosíthatóságáról az önkormányzattal együtt gondoskodnak.

Polgármester

MEGHÍVÓ!

Szeretettel hívjuk Felsőörs Lakosait 1999. XII. 17-én 16 órára az Ált. Isk.-ba a karácsonyi ünnepélyre, hogy együtt köszöntsük az évezred utolsó karácsonyát.

Képviselő-testület
Ált. Isk. tantestülete

Felsőörsi Hírmondó A képviselő-testület kiadványa
Felölös kiadó: Kenéz né Berei Györgyi